

Ervaringen met de Liebigverdamer

Mari van Iersel

Ik werk al vele jaren met mierenzuur om de varroamijt te bestrijden, voornamelijk met het spondoekje en de Nassenheider-verdamper. Mierenzuur is een effectief middel en betrekkelijk gemakkelijk toe te passen. Met de Liebig-verdamper (of dispenser) is het al helemaal een fluitje van een cent om mierenzuur in te zetten als bestrijdingsmiddel.

Gebruiks zekerheid

Wie voor de eerste keer deze verdamer gebruikt en dagelijks controleert of het volgens het boekje gaat, zal merken dat de snelheid van verdampen bij de volken soms heel verschillend verloopt. Je schrikt van een te sterke verdamping en je wilt een te geringe verdamping corrigeren. Ik ben ermee gestopt om de verdamping regelmatig te controleren. Ik ga na een week kijken hoe het erbij staat. Als er veel te weinig is verdampt, vervang ik de lont. Het zou kunnen dat de opzuigende werking van de papieren lont niet optimaal is. Zit er nog een beetje in, dan laat ik de dispenser nog een paar dagen staan. Is de Liebigdispenser leeg, dan haal ik die weg en is de bestrijding voor dat moment klaar. Al die onregelmatigheden die ik aanvankelijk constateerde, gaven mij het gevoel dat het niet goed gegaan was. De

bijen gepest met een heftige mierenzuurdamp en toch nog een belabberd resultaat.

Controle van de mijtval laat echter zien dat, ondanks alle verschillen in verdamping, de mijtval zowel direct na de toepassing als na een paar weken een gunstig beeld laat zien. Omdat mierenzuur zowel mijten doodt die op de bijen zitten als die in het broed, is er direct na de toepassing een sterke mijtval en houdt de mijtval ongeveer 12 tot 14 dagen aan. Gedurende die periode is alle gesloten werksterbroed uitgelopen dat in het volk was op het moment van toepassing. Of het mierenzuur zijn werk goed gedaan heeft, moet blijken uit de mijtval vier tot zes weken later. Mijn ervaring is dat de mijtval bij gebruik van de Liebigdispenser dan heel gering is. Dat is bij het toepassen van mierenzuur met behulp van een spondoek beslist niet zo gunstig. Controleer af en toe of het mierenzuur verdampt is, en houd de bodemplaat van de verdamer schoon. Voor de bijen geeft het niet als de verdamer enige tijd leeg op het volk staat want in deze tijd van het jaar zijn de volken nog groot en is het geen probleem dat er een grote lege ruimte boven het volk is. Maar voor de imker is het lastig dat de bijen de bodemplaat van de lege verdamer gaan bekleden met propolis en braamraat.

Broedschade

Elke bestrijding, met welk middel dan ook, is een belasting voor het bijenvolk. Mierenzuur is wat dat betreft niet beter of slechter dan andere middelen. Bijen, larven en jonge poppen kunnen de mierenzuurdamp goed verdragen. Eitjes en jonge larfjes hebben er wel last van. Eitjes komen niet meer uit en de allerjongste larfjes gaan dood. Deze schade wordt door het bijenvolk gemakkelijk gecompenseerd. Erger is de schade aan poppen die dicht bij de verdamer in de raat zitten en op uitlopen staan. Als die dood gaan, is dat broed voor het bijenvolk een vergeefse investering geweest, maar omdat het altijd gaat over kleine aantallen, is het geen probleem voor de verdere ontwikkeling van het volk. Als in het bijenvolk een flinke rand voer tussen de verdamer en het broednest zit, is er nauwelijks schade. De verdamer op een verhoging zetten helpt ook.

foto Klaas Tiemens

Liebigverdamer op enige afstand boven het volk geplaatst